

Sygn. akt – IX Ka 604/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8. stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu w składzie:

Przewodniczący – S.S.O. Jarosław Sobierajski

Sędziowie: S.S.O. Barbara Plewińska

S.S.O. Rafał Sadowski (spr.)

Protokolant – st. sekr. sąd. Katarzyna Kotarska

przy udziale Prokuratora Prok. Okręgowej w Toruniu Marzenny Mikołajczak

po rozpoznaniu w dniu 8. stycznia 2015 r.

sprawy **D. M.** – oskarżonego z art. 177§1 kk,

na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w Grudziądzu,

od wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 30. września 2014 r., **sygn. akt II K 667/14**,

I. uznając apelację za oczywiście bezzasadną, zaskarżony wyrok w całości utrzymuje w mocy;

II. kosztami procesu w postępowaniu odwoławczym obciąża Skarb Państwa.

IX Ka 604/14

UZASADNIENIE

W stosunku do D. M. został skierowany wniosek o warunkowe umorzenie postępowania z uwagi, iż w dniu 23 marca 2014 roku o godzinie 14.35 w M., droga krajowa (...), nieumyślnie naruszył on zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w ten sposób, że jadąc z kierunku miejscowości S. w kierunku G. samochodem osobowym (...) o nr rej. (...) nie zastosował prędkości do panujących warunków drogowych, w następstwie czego po wyjechaniu z łuku drogi w lewo nie opanował pojazdu na mokrej i śliskiej nawierzchni, zjechał na przeciwny pas ruchu, gdzie zderzył się czołowo z jadącym z przeciwka pojazdem (...) o nr rej. (...) kierowanym przez M. Ś., który jechał z pasażerką M. K., a kierujący pojazdem (...) o nr rej. (...), S. K. jadąc z kierunku G. za pojazdem (...) w celu uniknięcia zderzenia z wymienionymi wyżej pojazdami zjechał na prawą stronę, gdzie przodem pojazdu uderzył w przydrożne drzewo, a następstwem zderzenia pojazdów były obrażenia ciała kierującego pojazdem (...) - M. Ś. w postaci stłuczenia głowy i szyi oraz złamania kości łódkowej stopy lewej z czego złamanie kości łódkowej stopy lewej spowodowało naruszenie czynności ciała na okres powyżej 7 dni tj. o czyn z art. 177 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu II Wydział Karny wyrokiem z dnia 30 września 2014 roku uznając, iż okoliczności popełnienia przez D. M. czynu zabronionego z art. 177 § 1 kk. nie budzą wątpliwości, zaś wina sprawcy i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne wobec jego osoby warunkowo umorzył na okres próby wynoszący 1 rok od uprawomocnienia się orzeczenia. Nadto Sąd na podstawie art. 67 § 3 k.k. zobowiązał D. M. do zapłaty na rzecz pokrzywdzonego M. Ś. kwoty 1500 złotych tytułem nawiązki z terminie 8 miesięcy od uprawomocnienia się odrzeczenia. Sąd również orzekł o kosztach procesu, zwalniając oskarżonego od kosztów sądowych.

Wyrok ten zaskarżył w zakresie orzeczenia o karze „na korzyść” oskarżonego, Prokurator Rejonowy w Grudziądzu, podnosząc zarzut obrazy przepisu prawa materialnego, tj. art. 74 k.k., poprzez „jego odpowiednie zastosowanie i wskazanie, przy orzeczonej od oskarżonego D. M. na rzecz pokrzywdzonego M. Ś., na podstawie art. 67 § 3 k.k., nawiązki terminu jej zapłaty, podczas gdy norma zawarta w treści art. 74 k.k. zobowiązująca sąd do wskazania terminu wykonania środka probacyjnego nie ma zastosowania w tym przypadku do nawiązki, gdyż orzeczona nawiązka stanowi środek karny orzeczony w ramach warunkowego umorzenia postępowania”. W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez „wyeliminowanie z punktu II sentencji terminu 8 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia, w którym to D. M. jest zobowiązany do zapłaty kwoty 1500 złotych tytułem nawiązki i pozostawienie pozostałych rozstrzygnięć w mocy”.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym.

Po pierwsze: do obrazy prawa materialnego dochodzi wówczas, gdy orzeczenie narusza zakaz lub nakaz wyrażony w konkretnym przepisie materialnoprawnym. Art. 74 kk, który według apelacji miał obrazić sąd meriti, nakazuje sądowi określić czas i sposób wykonania obowiązków probacyjnych. Obrazą prawa materialnego wyrażonego w tym przepisie byłoby zaniechanie określenia czasookresu wykonania obowiązku probacyjnego – np. w postaci obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem (notabene określenie czasu i sposobu wykonania obowiązków probacyjnych możliwe jest także w postępowaniu wykonawczym, a więc wcale nie wydaje się koniecznym zawarcie takiego orzeczenia w wyroku skazującym!). Jednak żaden przepis nie zabrania sądowi określenia „czasu” lub „sposobu” realizacji środka karnego – o ile jego charakter na to pozwala, zaś jego cel za tym przemawia w świetle konkretnych okoliczności sprawy (np. określenie terminu naprawienia szkody w trybie art. 46§1 kk wówczas gdy sytuacja materialna skazanego wyklucza możliwość wykonania tego obowiązku niezwłocznie w całości). Oczywiście sąd w takim wypadku musi mieć na uwadze także słuszne interesy pokrzywdzonego, ale skoro nawet w postępowaniu cywilnym (które co do zasady osądza przede wszystkim słuszność roszczenia, a nie możliwości płatnicze dłużnika) jest możliwe rozłożenie zasądanego świadczenia na raty, lub prolongata spłaty, to nie wydaje się to niedopuszczalne w postępowaniu karnym – także w odniesieniu do środków karnych; w każdym bądź razie, żaden przepis karnoprawny tego wprost nie zabrania, a więc nie może tu być mowy o obrazie prawa materialnego.

Po drugie: Niezależnie od powyższych argumentów zauważyć należy, że skarżący akcentuje rozróżnienie między środkami karnymi, a środkami probacyjnymi, wskazując na to, że wobec oskarżonego orzeczono „środek karny”, do którego nie ma zastosowania art. 74 kk. Z całą pewnością nawiązka jest środkiem karnym i stosują się do niej wszelkie reguły orzekania tych środków. Nie można jednak pominąć okoliczności, że w tej sprawie oskarżony nie został skazany, lecz warunkowo umorzono wobec niego postępowanie karne. Warunkowe umorzenie postępowania jest instytucją stricte probacyjną (wynika to nawet z tytułu rozdziału kodeksu karnego, w którym została ona umieszczona). Dlatego nie jest przekonywujące rozróżnienie akcentowane w apelacji; owszem, art. 67§3 kk pozwala zastosować wobec oskarżonego, co do którego warunkowo umorzono postępowanie, różne środki znajdujące się zarówno w katalogu środków probacyjnych, jak i środków karnych. Z uwagi jednak na cel i charakter warunkowego umorzenia postępowania wydaje się, że jest to jedynie odesłanie do opisanego w kodeksie karnym środka, ale w każdym wypadku środki te mają charakter probacyjny; nie można wszak zastosować żadnej kary, ani też żadnego środka karnego wobec osoby, która nie została skazana! Wobec takiej osoby można jedynie stosować środki probacyjne – aczkolwiek także tego rodzaju jak wskazane w art. 67§3 kk środki karne. W stosunku do większości środków probacyjnych określenie czasu i sposobu ich realizacji ma zaś istotne znaczenie wychowawcze, pozwalające kontrolować zachowanie zobowiązanego w okresie próby i rozliczać go z wykonania tych obowiązków w aspekcie jego realnych możliwości sprostania nałożonej nań powinności.

Na koniec warto też zauważyć, że art. 67§4 kk mówi o „odpowiednim” stosowaniu art. 74 kk, co oznacza, że przewidziane w art. 74§1 kk określenie czasu i sposobu „nałożonych obowiązków” nie musi odnosić się jedynie do

środków z art. 72 kk, ale w „odpowiedni sposób” może być zastosowane także wobec pozostałych środków wskazanych w art. 67§3 kk.

Z tych względów, a także wobec niestwierdzenia uchybień z art. 439§1 kk bądź z art. 440 kpk, apelacji nie uwzględniono, zaś o kosztach procesu orzeczono w myśl art. 636§1 kpk.